

Kaán Károly

A metsző januárvégi hideg még dermesztőbbre vált azon a reggelen, amikor a táviró szétvitte az ország minden részébe a megdöbbentő hírt: Kaán Károly meghalt.

A keresztény magyar gondolatnak már akkor a zászlóvivője volt, amikor az még mélyen szunnyadt a lelkekben és gyakorlati megvalósítását a közvélemény lehetetlennek tartotta.

A kincstári erdőbirtokok házi kezelésbe való vételével Kaán Károly ragyogó példát mutatott arra, miként kell a magyarság veszélyeztetett létérdekeiért elszántan harcba szállani, és a reform fényes pénzügyi eredményeivel ráeszméltette magánerdőgazdaságunkat is a belterjesebb kezelés szükségére.

Szolgálatának kezdetén közelről láthatta a kárpáti erdők gazdagságát, nem csoda tehát, hogy az összeomlás után nehezen tudott megbarátkozni a Csonkaország rontott gyertyán-állományaival és gyér akácosaival. De nemzetével szemben érzett felelőssége csakhamar kötelességévé tette az adott helyzet minél teljesebb megismerését és mi sem jellemzi jobban szellemének rugalmasságát, mint az a körülmény, hogy a Kárpátok szerelméből Alföldünk egyik legkiválóbb szakértője lett.

Az Alföld fásításáról szóló 1923. évi XIX. tc. évtizedek mulasztásának a helyrehozásához nyitotta meg a lehetőséget. Nem rajta múlt, hogy politikai és pénzügyi változások rövidesen megakasztották a széles alapokra fektetett és óriási lendülettel megindított munkát, amelynek a kormányzat csak a legutóbbi években adta meg ismét az őt megillető keretet. De az erdészeti homok- és szikkísérleti telepek és 100.000 kat. holdnyi újonnan telepített alföldi erdő már eddig is Kaán Károly érdemeinek állítottak elévülhetetlen emléket.

Külön fejezetet érdemel erdészeti szakoktatásunkról való gondoskodása. Az 1918-ban Vadászderdőn megnyílt közép fokú m. kir. erdőgazdasági szakiskolát Magyarország erdészetének az igényei szerint tervezte meg. Trianon azonban ezt is éppen úgy derékba törte, mint számos egyéb értékünket.

A Selmecbányáról kiüldözött főiskolaért szegénységünkben is többet tett, mint mások a gazdag és boldog békeévekben. Sopronban az ő energiája vitte a rideg kaszárnyából méltóbb keretbe az ősi Alma matert és az erdészeti tanszékek számának tizenegyre való szaporításával biztosítékot kívánt nyújtani felsőoktatásunknak arra is, hogy önállóan folytathassa útját, ha erre szükség mutatkoznék.

Mint az erdő- és faügyek országos kormánybiztosa a kommunizmus utáni nehéz órákban erős kézzel megteremtette az ország zavartalan faellátását és rövid időn belül három törvényjavaslatot terjesztett az országgyűlés elé, amelyek mind a Csonkaország erdőgazdaságának egyensúlyba hozását célozták.

Egyesületünknek alapító tagja és 1920–1923-ig az alelnöke volt; az első anyagi segítséget, lapunk talpraállítását neki köszönhetjük.

Mint minden harcos embernek, neki is számos ellenfele volt. De kivételes képességeit, elhivatottságát, munkájának nagyvonalúságát és maradandó értékét, lángoló szakszeretetét, mindenki és mindig fenntartás nélkül elismerte.

Sokan ridegnek és zárkózottnak ítélték, mert sohasem kérkedett azzal, ami jót tett kartársaiért és felebarátaiért. A megszállt területekről kiüldözött magyar erdőmérnököket – sokszor nagy áldozatok árán – kivétel nélkül kenyérhez juttatta, az özvegyek és árvák könnyeit felszárította, segítő keze mindenhová elért, ahol erre szükség volt.

Két évtized múlt már el az összeomlást követő szomorú idő óta, de, hogy Kaán Károly egyénisége, szakbeli és emberi nagysága milyen elevenen él még ma is a lelkekben, annak a lapunk áprilisi számában „Emlékezzünk...” címen megjelent méltatás a legkésebben szóló bizonyítéka.

A nagy tölgy most kidőlt és nagy úrt hagyott maga után. Ravatalánál még egyszer felsorakozott az egész magyar erdőmérnöki kar, barátainak és tisztelőinek sokasága. Az államerdészet, a Budapesti Mérnöki Kamara és a Mérnöki Tanács nevében Molcsány Gábor miniszteri tanácsos, a Magyar Tudományos Akadémia nevében Marek József dr., ny. egyetemi tanár búcsúztatták; egyesületünk utolsó köszöntését ifj. gróf Teleki József alelnökünk, az Országos Természetvédelmi Tanácsét pedig Gombocz Endre dr. egyetemi tanár tolmácsolták.

Adja a Magyarok Istene, hogy Kaán Károly dús örökségével mindig a magyar erdőgazdaság javára sáfárkodjanak az utódai, Széchenyi intelmének szellemében: „Csak a múlt megbecsülésén épülhet fel a jövő!”

Mihályi Zoltán

Forrás: Erdészeti Lapok, 1940/2.

